

Johannes Grønagers translokationstale

Taler

Johannes Grønager
Rektor ved Tørring
Gymnasium

Dato

24. juni 2022

Sted

Tørring Gymnasium

Kære studenter

Tillykke med jeres eksamen. I er kommet igennem det. I har klaret det – og nu sidder I så her smilende og glade med jeres hvide huer og er parate til at drage ud ad livets lange landevej. I er blevet modne og myndige unge mennesker, og I er nu parate til at flyve fra reden, drage ud i den vide verden og starte et nyt kapitel i jeres liv. På den måde er det endt godt, og alt er nu, som det skal være – men jeg er sikker på, at de sidste 3 år har været meget anderledes, end I havde regnet med, da I startede i gymnasiet for 3 år siden.

I er den årgang, som indtil videre har lidt allermest under de begrænsninger og forandringer i hverdagens rutiner, som Corona-pandemien har medført. I pressen er I blevet benævnt som ”årgang nedlukning”. I var stort set lige startet på studieretningsforløbet i 1.g, da pandemien kom til landet, og I blev sendt hjem til virtuel undervisning. Det har så været et vilkår i alle jeres 3 år i gymnasiet, at der har været perioder, hvor I har siddet hjemme og måttet deltage i undervisningen gennem en computerskærm. Der har også været perioder, hvor I har været tilbage på skolen, men det har været med begrænsninger, som har betydet, at det ikke har været muligt at afholde fester og alle de andre fælles aktiviteter, som også er en vigtig del af livet på gymnasiet.

Heldigvis har pandemien kulmineret i løbet af sidste vinter.

I februar i år er alle restriktioner igen blevet ophævet. Her på skolen oplevede vi i januar og februar den største udbredelse af Covid-19, men derefter er det hurtigt klinget af, og her i foråret er livet for alvor vendt tilbage til skolen. Jeg skal love for, at der kom gang i den, efter proppen først røg af ketchupflasken. Vi har igen kunnet holde fester og fredagscafeer, musical, forårskoncert, TAG-

festival, fodboldturneringer og meget mere. Det har været en fornøjelse at se, hvordan I – i den grad – har haft appetit på at få genoplivet alle de gode traditioner på skolen, som har ligget i dvale i 2 år under coronapandemien. Jeg håber også, det har betydet, at I alligevel synes, I har fået noget af alt det gode ved gymnasielivet med, selvom I i lange perioder har måttet lide afsavn.

Hjemmeundervisningen og begrænsningerne i vores samvær på grund af corona har i høj grad tydeliggjort, hvor vigtigt fællesskabet er for vores velbefindende og vores trivsel generelt. Det gælder både i vores møde med hinanden i klasserummet og i pauserne og i de fællesskabsaktiviteter, vi normalt har uden for undervisningen.

Da jeg var barn, havde jeg en børnebog, der hedder ”Palle alene i verden”. Bogen er helt tilbage fra 1942, så den havde allerede nogle år på bagen, da jeg var barn. Bogen handler om en dreng, Palle, som vågner op en morgen og opdager, at han er helt alene i verden. Far og mor er der ikke. Der er heller ikke nogen mennesker på gaden og i butikkerne. Der er ingen biler, der kører. Der er helt stille. Først nyder Palle den ultimative frihed, det giver, at der ikke er nogen andre mennesker. Han skal ikke spørge far og mor om lov til at gå ud. Han går over for rødt og behøver ikke overholde færdselsreglerne. Han går ind i en bank og henter alle de penge, han kan bære, men han smider dem fra sig igen på gaden, da han finder ud af, at han ikke kan bruge dem til noget. Han kan jo bare gå ind i butikkerne og tage alt det, han vil have. Der er ikke nogen ekspedienter, som kræver betaling, og der er ingen politi, der tager ham for tyveri. Han kan gøre lige, hvad han vil. Palle finder en bil han kan køre i – rundt i gaderne. Det er sjovt. Han fortsætter lige indtil bilen går i stå af sig selv. Den er løbet tør for benzin. Palle går hen på en legeplads, men det er ikke så sjovt, når man er alene. Man kan ikke vippe på vippen, når der ikke er en anden, som sidder på den anden ende af vippen. Palle savner sine legekammerater. Historien slutter med, at Palle tager ud til flyvepladsen, hvor han får startet en flyvemaskine og flyver højt op i luften. Til sidst falder han ned og lander lige i sin seng og vågner med et vræl. Det hele var bare en drøm. Heldigvis kommer mor med det samme og trøster ham.

Læren af den historie er klar. Det er skønt at drømme om den ultimative personlige frihed, hvor man kan gøre lige, hvad man vil; men prisen for det er ensomhed. I samme øjeblik man vil leve fredeligt sammen med et eller flere andre mennesker, er man nødt til at gå på kompromis med sin frihed og

indordne sig under nogle fælles normer for, hvad der er ok, og hvad der ikke er ok at gøre. Det gælder fx i en familie, og i den lidt større skala hedder det et samfund. I jo højere grad vi er i stand til at opstille fælles normer, som vi alle er indstillede på at indordne os under på bekostning af noget af vores personlige frihed, jo mere velfungerende vil samfundet være. Gevinsten er, at vi i et sådant samfund kan opbygge en velstand, som vi aldrig ville kunne opbygge alene. Det er jo andre mennesker, som har produceret og leveret de varer, som Palle henter i butikkerne. Bonusgevinsten er, at vi bliver del af et socialt fællesskab, som vi i høj grad som mennesker er disponerede for at være afhængige af for at kunne trives.

Coronakrisen og den måde, den er blevet håndteret på i Danmark – og mange andre steder i verden – har betydet, at vi både er blevet begrænset i vores personlige frihed og i vores muligheder for at dyrke de sociale fællesskaber. Jeg skal være den første til at værdsætte, at vi her i foråret har fået begge dele tilbage.

Danmark var det første land i den vestlige verden til helt at ophæve alle restriktioner som følge af corona. I nogle andre lande så man på restriktionernes afvikling som et vanvittigt eksperiment – i andre lande så man det som en sejr for friheden. På Fox News i USA bønfuldt man danskerne om at ringe til Det Hvide Hus og give dem nogle gode råd. De kunne godt bruge lidt dansk visdom, mente man på Fox News. Den danske visdom er sådan set ret simpel. Vaccinationsraten er høj, og tilliden til myndighederne er endnu højere. Derfor var der stor opbakning til restriktionerne, og derfor var der stor opbakning til at ophæve dem igen. Den pointe har Fox News ikke helt forstået. De har gennem hele pandemien ført kampagne imod de amerikanske institutioner og erklæret, at de amerikanske sundhedsmyndigheder havde løjet og ikke var til at stole på. Når vi i Danmark har været forskånet for brutale indgreb som udgangsforbud og vaccinekrav, som man har set andre steder, skyldes det ikke en særlig tro på individets frihed fra fællesskabets krav. Det er ikke historien om den frie borgers kamp mod staten.

De danske myndigheder har kun indført relativt milde restriktioner, som vi har kunnet leve med, og i øvrigt har de appelleret til os som myndige borgere og vores ansvarsfølelse overfor fællesskabet. Jeg har taget mundbind på for at beskytte dig, og du har taget mundbind på for at beskytte mig. På den måde har vi hjulpet hinanden og begrænset smittespredningen.

Man kan sige, at pandemien har været ideologiernes nederlag og praktikernes triumf. Et strålende eksempel på, at et stærkt fællesskab ikke står i vejen for den enkeltes frihed. Fællesskab er en forudsætning for frihed i praksis. I USA dyrker man individets ubegrænsede frihed som en absolut værdi, og man har ringe tillid til myndighederne. Netop derfor har coronapandemien ramt meget hårdere, og det har betydet en væsentlig større begrænsning af individets frihed, end vi har set i Danmark.

Mit budskab til jer i dag skal være, at I skal værdsætte, at vi bor i et land, hvor der er en rigtig fin balance mellem fællesskabet og den individuelle frihed. Uanset om regeringerne har været røde eller blå, har der siden afslutningen af 2. verdenskrig været grundlæggende konsensus om den danske samfundsmode. Vi har som følge deraf haft en stigende velstand og en velfærdsmodel, som har begrænset uligheden i samfundet, og vi har en stor tillid til retssystemet og samfundets øvrige institutioner. Jeg betaler med glæde halvdelen af min løn i skat for at bidrage til den model.

Kære studenter. Om lidt får I jeres eksamensbeviser – og det er så jeres billet til fremtiden. Selvom I selvfølgelig selv har gjort et godt stykke arbejde for at få det, kan I alligevel godt betragte det, at I har haft muligheden for det, som en gave fra samfundet, som I skal værdsætte. Der er unge mennesker mange andre steder i verden, som vil misunde jer for den mulighed for at få en gratis uddannelse.

Med disse ord vil jeg ønske jer alt mulig held og lykke i jeres liv fremover, og jeg vil sige hjerteligt tak til jer for de gode år, vi har haft sammen her på Tørring Gymnasium – på trods af nedlukning og corona.

- så endnu engang: Tillykke med jeres eksamen.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/johannes-groenagers-translokationstale-2022>